

SANAYİCİ KAZANDIĞINI FİNANSMAN GİDERİ OLARAK GERİ VERİYOR ÇARKLAR DURDU KÂRLAR BORCA GİTTİ

2017'de kârının yarısını borca veren sanayicinin durumu 2018'de daha vahim bir hâl aldı. En büyük 500 sanayi kuruluşunun finansman giderlerinin faaliyet kârı içindeki payı bir yıl içinde yüzde 49.8'den yüzde 88.9 seviyesine yükseldi

Sıra	Şirket	Üretimden satışlar (Milyon TL)
01	TÜPRAŞ	79.042
02	Ford Otomotiv	31.062
03	Toyota Otomotiv	23.607
04	Oyak-Renault	20.242
05	TOFAŞ	17.110
06	Arçelik	16.551
07	İskenderun Demir ve Çelik	15.795
08	Ereğli Demir ve Çelik	13.778
09	İçdaş Çelik Enerji	11.957
10	Hyundai Assan	11.084
11	Çolakoğlu Metalurji	10.469
12	Mercedes-Benz Türk	9.159
13	PETKİM	7.870
14	Vestel Elektronik	7.775
15	Aselsan	7.593
16	İstanbul Altın Rafinerisi	7.560
17	BSH Ev Aletleri	7.344
18	Aygaz	6.926
19	Borçelik	6.378
20	Tosçelik	6.078
21	Vestel Beyaz Eşya	5.979
22	TUSAŞ	5.959
23	KARDEMİR	5.545
24	Er-Bakır	5.449
25	Unilever	5.363

İLK 10'DA 4 KOÇ ŞİRKETİ VAR

İSO 500 listesinin ilk 10 sırasına geçen yıllarda olduğu gibi bu yıl da Koç Holding damga vurdu. İlk 10'da Koç Holding'e bağlı TÜPRAŞ, Ford Otomotiv, TOFAŞ ve Arçelik yer aldı. İlk 10'daki şirketlerin genel olarak sıralaması değişmezken, sadece 2017'de dördüncü sırada olan TOFAŞ, 2018'de 5'inci oldu. Bir önceki yıl beşinci olan Oyak-Renault da dördüncü sıraya geldi. 2017'de 87'nci sırada olan Otokar, 2018'de 49'uncu sıradan ilk 50 içine girerken, Türk Traktör de 29'uncu sıradan 48'inci sıraya geriledi. Sabancı Holding'in Enerjisa ve Philsa şirketleri de sırasıyla 39'uncu ve 40'ınci sıralarda yer aldı. Zorlu Holding şirketlerinden Vestel Elektronik bir basamak yükselerek 14'üncü olurken, Vestel Beyaz Eşya da 2 basamak birden yükselerek 21'inci oldu.

Ekonomideki belirsizliklerle birlikte yüksek döviz kurları ve faizler, sanayicinin belini bükmeye devam ediyor. İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) hazırladığı Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2018 raporuna göre, sanayi sektörü büyümede frene bastı. 2017'de yüzde 9.1 büyüyen sektörün büyümesi 2018'de yüzde 1.1'e geriledi. Bu dönemde İSO 500'de kâr eden şirket sayısı 422'den 381'e düşerken, zarar eden şirket sayısı da 78'den 119'a yükseldi.

İSO 500 raporunda en dikkat çeken konulardan birisi ise finansman giderlerinin aldığı pay oldu. 2018 yılında en büyük 500 sanayi kuruluşunun finansman giderlerinin faaliyet kârı içindeki payı yüzde 49.8'den yüzde 88.9'a yükseldi. İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan bu durumla ilgili, "Yani biz bugüne kadar yüzde 50'lerden şikâyetçiyken şimdi sanayi firmaları 2018 yılında elde ettikleri kârın

Taylan BÜYÜKSAHİN

nerdeyse tamamını finansman giderlerine ayırmıştır. 2018 yılının ikinci yarısında hem mali borçlardaki hem de finansman maliyetlerindeki artışlar sanayi firmalarının finansman giderlerinde sıçramaya neden olmuştur" yorumunu yaptı.

BORÇLANMADA TARİHİ ZİRVE

2018'de finansal göstergeler içinde borçların payı da arttı. İSO 500'de 2017 yılında yüzde 62.9'a kadar yükselen borçların payı, 2018 yılında 4.1

puan daha artarak yüzde 67'ye yükseldi. Özkaynakların payı ise yüzde 37.1'den yüzde 33'ye geriledi. Bu oranlar tarihsel olarak en olumsuz kaynak yapısına işaret ediyor.

İlk 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun 2017 yılında 652.7 milyar TL olan üretimden net satışları 2018 yılında yüzde 34.5 gibi yüksek bir büyüme performansıyla 878 milyar TL'ye çıktı. Bu hızlı büyümede, fiyat artışlarının yanı sıra döviz kurlarındaki yükselmenin ihracat gelirlerinde yarattığı artış da belirleyici rol oynadı.

İhracatı otomotiv sırtladı

İSO 500 listesine bakıldığında Türkiye Petrol Rafinerileri AŞ (TÜPRAŞ), üretimden satışlarda 79 milyar lirayla Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşu oldu. TÜPRAŞ'ın ardından sırasıyla Ford, Toyota, Oyak-Renault ve TOFAŞ geldi.

2018 yılında en fazla ihracat yapan ilk üç kuruluş

sırasıyla 5.7 milyar dolar ile Ford Otomotiv, 4.3 milyar dolar ile Toyota Otomotiv ve 3.4 milyar dolar ile Oyak-Renault oldu. Böylece, 2016 ve 2017 yıllarında olduğu gibi 2018 yılında en fazla ihracat yapan ilk üç kuruluş otomotiv sektörü firmalarından oluştu.

Bahçivan: Beklentilerde AKŞAMA OLABİLİR

İSO Başkanı Erdal Bahçivan

Bahçivan, Türk sanayisinin kendini fonlama yöntemini değiştirmesi gerektiğini belirterek, Türkiye'deki mevcut bankacılık yapısı ile Türk sanayinin kendini döndürmesinin çok kolay olmadığını söyledi. Faizlerde tedrici düşüş, dövizde stabilizasyon, enflasyonda yavaşlama ile Haziran-Temmuz sonrası biraz daha umut verdiğini belirten Bahçivan, "31 Mart sonrası gelişmeler 2. yarıya ilişkin beklentilerde aksama olacağını ortaya koyuyor" dedi.

Devreden KDV miktarları konusunda da açıklama yapan Bahçivan, "Rakamlara

Erdal BAHÇIVAN

baktığımızda İSO 500'ün devreden KDV yükünün bu yıl da artarak devam etmekte olduğu görülmektedir. Sanayicinin üzerindeki devreden KDV yükü bir önceki yıla göre yüzde 35.6 gibi ciddi bir oranda artarak 9.7 milyar TL'ye

çıkmıştır. Finansman kaynaklarına erişimin bu kadar kısıtlı olduğu bir dönemde, sanayi şirketlerimizin üzerindeki finansman yükünün ne kadar yüksek olduğunu rakamlar bize göstermişken, sanayicinin bu kadar önemli bir miktarda sifir faiz ile devlete borç verdiğini söylemek durumundayız" diye konuştu.

Kısa vadeli borçlar artıyor

2016 yılından sonra kısa vadeli mali borçların toplam mali borçlar içindeki payı sürekli bir artış içine girdi ve 2017 yılında bu pay yüzde 37.8'den yüzde 41.9'a yükseldi. Bu yıl açıklanan verilere bakıldığında da artışın devam ettiği görüldü. İSO 500 raporuna göre 2018 yılında kısa vadeli mali borçların toplam mali borçlar içindeki payı yüzde 45.3'e çıktı.